

Makale Geliş Tarihi**30.04.2025****Makale Yayın Tarihi****20.06.2025**

TARİHİ OLAYLARIN YANSITILMASI VE MODERN TOPLUMLARA ETKİSİ

REFLECTION OF HISTORICAL EVENTS AND THEIR IMPACT ON MODERN SOCIETIES

Mert LAFCI¹, Halil Dündar CANGÜVEN², Ahmet LAFCI³¹Hadiye Kuradacı Bilim Sanat Merkezi, Öğrenci, <https://orcid.org/0009-0004-0786-9419>²Hadiye Kuradacı Bilim Sanat Merkezi, Öğretmen, <https://orcid.org/0000-0002-7931-9449>³Şehit Sinan Köse Ortaokulu, Öğretmen, <https://orcid.org/0009-0009-5560-9917>

Özet

Bu çalışmada, tarihi olayların yansıtılmasında ve modern toplumlara etkilerinin görüşme yöntemiyle araştırılması hedeflenmiştir. Nitel bir araştırma olan bu çalışmanın katılımcıları 3 tane tarih uzmanı sosyal bilgiler öğretmenidir. Katılımcılar seçilirken alanında yeterli bilgiye sahip insanlardan seçilip amaçlı örneklem tekniği kullanılmıştır. 7 açık uçlu soru uygulanmıştır. Sorular hazırlanırken alanyazın taraması ve sosyal medya incelemeleri neticesinde elde edilen veriler etkin bir şekilde kullanılmıştır. Veriler, araştırmacılar tarafından bağımsız olarak kodlanmış daha sonra ortak kodlar tablolara aktarılmıştır. Tablolar dikey veriler ve yatay veriler olarak farklı bakış açılarıyla incelenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın güvenilirliğini arttırmak için katılımcıların ifadeleri tabloların altlarına her hangi bir müdahale olmadan aktarılmıştır. Tarih bir toplumun bireylerini bir arada tutan ayakta kalmasını sağlayan en önemli köktür. Bu bakımdan tarihi gerçeklerin her türlü iletişim ve bilgilendirme kanıyla hiçbir tereddüt ve yanlışlık içermeyen bireylere aktarılması gerekmektedir. Bir olay tarihi gerçeklik önemi taşıyorsa farklı kaynaklardan araştırılarak bireylere yansıtılması gerekmektedir. Kültür aktarımında medyanın etkin rolü hiçbir şekilde göz ardı edilmemelidir.

Anahtar Sözcükler: Toplum, sosyal medya, asimile, modernizm, genç

Abstract

This study aims to investigate the reflection of historical events and their effects on modern societies through interviews. The participants of this qualitative study are 3 history experts and social studies teachers. While selecting the participants, people with sufficient knowledge in the field were selected and a purposeful sampling technique was used. 7 open-ended questions were applied. While preparing the questions, the data obtained as a result of literature review and social media reviews were effectively used. The data was coded independently by the researchers and then the common codes were transferred to the tables. The tables were tried to be examined from different perspectives as vertical and horizontal data. In order to increase the reliability of the study, the statements of the participants were transferred under the tables without any intervention. History is the most important root that keeps the individuals of a society together and ensures its survival. In this respect, historical facts should be transferred to individuals without any hesitation and bias with all kinds of communication and information.

Keywords: Society, social media, assimilation, modernism, young

Giriş

Tarih birçok ülkenin milli kimliği anlamına gelir. Gelenek göreneklerden tutun savaş taktiklerinden bile sayısız alana sahip tarihi değerler şimdiler de şu an ki toplumlar üzerinde etkili olabileceği savunuluyor. Öncelikle tarih konusundaki bazı temel kavramlara göz atabiliriz.

Bir toplumun atalarından gelen; düşün, mutfak, mimari vb. kavramların kendine has özelliklerine “**Kültür**” denir. Toplumsal hayatın bir ürünü nitelendirebileceğimiz kültür, zaman ve mekâna göre değişebilecek bir unsurdur (Şahin, 2019). Kültür kavramında öncelikle konuşulması gereken kültürün değişen değerler, gelenek görenekler, sosyal ve siyasi ilişkiler, paylaşımlar ve dönüşümler ortak bir tarih, coğrafya, dil, sosyal sınıf ve din birlikte yaşayan insan toplulukları tarafından oluşturulmaktadır (Şahin, 2019). Bazı zamanlar savaşlardan dolayı asimile olmuş kültürlerde vardır.

Savaş ülkelerin toprak, maddi kaynak, yeraltı kaynakları (altın, kömür, petrol) gibi kaynakları kendi adı altında almak için yapılan savunma ve saldırı olarak ikiye ayrılan taktik tabanlı yapılan fiziksel mücadelelere denir. Dünya tarihinde yapılan birçok savaşın nedeni toprak kazanmaktır. I. Ve II. Dünya savaşları ise silahlanma ve sömürge yarışları nedeniyle yapılan büyük savaşlardır. Savaşların çoğunda ülke halkının ise önemi oldukça büyüktür. Savaşların ne kadar iyi yanları varsa da kötü yanları da vardır. Eroğlu’na (2020) göre savaş nedeni oluşan zorunlu göç, işkence gibi kişiye zararı dokunan ve kişide tahribat oluşturabilen bir etkiye neden olabilmektedir.

Ülke halkının devletlerin ekonomik, sosyal ve siyasi görev ve sorumluluklarında önemli rolü halk oynar. Sanayi sektörü, tarım, turizm gibi iş kollarında görev yapan insan topluluğu olan halk, eski dönemlerde erkekler arasından seçilip savaşan ordularda yer alır. Sosyal açıdan ise sosyal medya toplumsal iletişim ve eleştirilerde yer alan halktır. Siyasi taraftan da iktidar başına geçecek ve milletvekili çıkaracak partilere oy verende halktır. Ayrıca bu yönetime demokrasi de denir.

Güncel Türkçe sözlükte demokrasi “halkın egemenliği temeline dayanan yönetim şekli, el erki, demokratlık” olarak nitelendirilmektedir. (Türk Dil Kurumu, 2024). The Economist dergisinin her yıl yenileyerek yayımladığı raporlardan olan 2019 demokrasi indeksi raporuna göre, rapora dâhil edilen 167 adet ülkeden 22 tanesi tam demokrasi, 54 tanesi ise kısmi kusurlu demokrasi, 37 tanesi ise karma rejim, 54 tanesi de otoriter rejim şekli ile yönetilen devletler şeklinde sıralanmıştır (The Economist, 2020; Akt. Erdem ve Eğmir, 2020).

Demokrasi birçok tarih kitabında en ideal ve en çok halkın egemenlik kurduğu yönetim biçimi olarak yazılmaktadır. Tarih şu an günümüzdeki birçok devlete şekil verdi. Din, dil, kültür hep tarihe göre değişti. Ancak bazı sömürge ve özerk devletler geçmişte dinleri, dilleri ve kültürleri zor kullanılarak değiştirildi ve asimile oldu. (Özlem, 2001)’e göre “Tarih” kelimesi geçmişte kalan insani ve toplumsal olay ve olaylar topluluğunun, yani yaşanmış geçmişin nitelendirmede kullanılır ayrıca bu kelime ile bu yaşanmış geçmiş konuya alan tarih bilimi kastedilir.

Tarih, çoğu devletlerde hala eski benliğini hissettirmektedir. Bunun en güzel örneklerinden bazılarını da eski Türklerde görebiliriz. (Demirgül 2018)’e göre Türkler, et üretimlerinin yüksek miktarlarda olması ve etin önemli bir yiyecek olması sebebi ile, eti uzun süreler boyunca herhangi bir bozuntuya uğramadan koruyabilmek için konserve üretmeyi çok erken zamanlarda kavramışlardı. Şu an de bile çoğu gıdaları koruyabilmek için buzdolabı dışında konserve ile kavanozlar gibi türlü saklama yerleri kullanılmaktadır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma nitel bir araştırmadır. Gözlem, görüşme tekniği, doküman analizi gibi verileri elde etme tekniklerinden faydalandığı araştırma biçimine “nitel araştırma” ismi verilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden olan durum çalışması kullanılmıştır. Subaşı ve Okumuş (2017) ve Merriam (2013)’e göre sınırsız olamayan bir sistemin detaylı bir şekilde araştırılması ve betimlenmesi “durum” çalışması şeklinde nitelendirilir.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın katılımcıları 3 tane tarih ve sosyal bilgiler öğretmenidir. Katılımcılar seçilirken alanında yeterli bilgiye sahip insanlardan seçilip amaçlı örneklem tekniği kullanılmıştır. Nitelikli bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların titizlikle araştırılmasına “amaçlı örneklem yöntemi” adı verilir (Duran ve Kurt, 2019). Katılımcılardan öğretmenlerin temel bilgiye ve ileri konulara sahip olmasına dikkat edilmiştir. Cinsiyet ve yaş faktörü çalışmanın sınırlılıklarından değildir.

Veri Toplama Yöntemi

Çalışmada veri toplama tekniği için görüşme yöntemi tercih edilmiştir. Görüşme yöntemi aynı alan üzerinde olan küçük bir insan kitlesinin beş ile on arası soru sayısı ile elde edilen verilerin toplanmasında kullanılan tekniktir. Alanyazın taraması sonucunda elde edilen verilerden ve çalışmalardan büyük ölçüde faydalanılmıştır. Görüşme formunun yazılmasında araştırmacılar tarafından şu yöntemler kabul edilmiştir;

- A- Alan yazın taraması ve temel bilgilerin toplanması:** Alan Yazın taramasıyla daha önce görüşme yöntemi ile yapılan araştırmalardan bilgi edinmeye çalışılmıştır. Araştırmalardan ele geçen bilgiler yazılı olarak kaydedilmiştir.
- B- Yarı yapılandırılmış görüşme taslağının başlıca taslağının oluşturulması:** Ele geçen ön bilgilerden yararlanılarak araştırmacıların yönünden yarı yapılandırılmış görüşme taslağının ilk taslağının oluşturulmuştur. Taslakta toplam 6 açık uçlu görüşme sorusuna ile kişisel bilgilerin bulunduğu sorulara yer almaktadır.
- C- Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile ilgili uzman görüşlerinin alınması:** Araştırmacılar tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu, araştırmanın akademik dereceye sahip olmasını ve problemlerini en düşük seviyeye düşürülmesi için alanında profesyonel bireylere gönderilmiştir. Uzman yorumundan sonra formda 6 açık uçlu görüşme problemine ve kişisel bilgilerin yer aldığı sorular bulunmaktadır. Bu kısımda alanında uzman bağımsız 3 kişi ile çalışılmıştır.
- D- Uzman görüşlerine göre yarı yapılandırılmış görüşme formuna son haline şekillendirmek:** Uzman yorumlarını aldıktan sonra yarı yapılandırılmış görüşme formuna son hali verilmiştir.
- E- Katılımcıların belirlenmesi:** Katılımcılar seçilirken çalışmanın ana problemlerine yanıt vere bilmesine önem verilmiştir.
- F- Görüşmenin gerçekleştirilmesi:** Görüşme dijital ortamda gerçekleştiği için ortalama olarak 15-20 dakika olarak belirlenmiştir.

Görüşme Soruları

- 1- Tarihi olayların toplumları olumlu bir şekilde yönlendirdiğini düşünüyor musunuz?
- 2- Sosyal medya aracılığı ile tarihin gerçek bir şekilde aktarıldığını düşünüyor musunuz?

- 3- Tarihi olayların toplumlar üzerinde birlik ve beraberliği sağladığını düşünüyor musunuz?
- 4- Gençlerin kendi toplumlarının tarihine sahip çıktığını düşünüyor musunuz?
- 5- Tarihteki ve günümüzdeki savaşların toplumları nasıl etkilediğini düşünüyor musunuz?
- 6- Asimile olan kültürler hakkında neler düşünmektesiniz?
- 7- Tarih ve modernizm ilişkisi ile ilgili neler düşünmektesiniz?

Bulgular

Tablo 1.

Katılımcıların demografik özellikleri.

Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Seviyesi	Öğretmenlik hizmet yılı	Eğitim verilen öğrenim seviyesi	Branş
Kadın	39	Lisans	17	Ortaokul	Sosyal Bilgiler
Kadın	38	Lisans	13	Ortaokul	Sosyal Bilgiler
Erkek	42	Lisans	19	Ortaokul	Sosyal Bilgiler

Tablo 2.

Katılımcıların “Tarihi olayların toplumları olumlu bir şekilde yönlendirdiğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verdiği cevaplar.

656

Kodlar	K1	K2	K3	Toplam Kod
1 Evet	X			1
2 Bilinç	X			1
3 Olumlu	X	X		2
4 Tarih	X	X		2
5 Etki	X	X		2
6 Milli		X	X	2
7 Ülke			X	1
8 Kültür	X			1
	6	4	2	12

Tablo 2’de katılımcıların “Tarihi olayların toplumları olumlu bir şekilde yönlendirdiğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevapların kodları bulunmaktadır. Toplam kod sayısı 8 olmak ile beraber katılımcılar bu kodları 12 defa kullanmışlardır. Olumlu, Tarih, Millet ve Etki kodları birer kez kullanılmışken geriye kalan kodlar birer kez kullanılmıştır.

Tablo dikey olarak incelendiğinde K1 6, K2 4 ve K3 2 kod üretmişlerdir.

K1: Evet, bugün bilinçli ya da bilinçsiz yaptığımız davranışların ardında geçmişimizin ve kültürümüzün yattığını düşünüyorum. Tarihi planlar toplumları olumlu ya da olumsuz etkileme gücüne sahiptir.

K2: Olumlu bir şekilde etkiler. Çünkü tarihini bilen milletler ancak geleceğe yön verirler. Ve unutmayalım ki tarih tekerrürden ibarettir.

K3: Kahramanlıklar milliyetçi duyguları geliştirir, ülkeye bağlılık artar

Tablo 3.

Katılımcıların “Sosyal medya aracılığı ile tarihin gerçek bir şekilde aktarıldığını düşünüyor musunuz?” sorusuna verdiği cevaplar.

	Kodlar	K1	K2	K3	Toplam Kod
1	Hayır		X	X	2
2	Sosyal Medya	X			1
3	Belge		X		1
4	Siyasi			X	1
5	Tarih	X		X	2
6	Araştırmak	X			1
7	Eğitim	X			1
		4	2	3	9

657

Tablo 3’te katılımcıların “Sosyal medya aracılığı ile tarihin gerçek bir şekilde aktarıldığını düşünüyor musunuz?” sorusuna verdiği cevaplara ait kodlar bulunmaktadır. Üretilen toplam kod sayısı 8 iken katılımcıların kullandığı kod sayısı 10 adettir. Hayır ve Tarih kodları ikişer kez kullanılırken geriye kalan kodlar birer kez kullanılmıştır.

Tablo dikey olarak incelendiğinde K1 4, K2 2 ve K3 3 kod üretmiştir.

K1: Sosyal medyayı eğitim için kullanmayı çok uygun bulmuyorum. Merak ettiğim şeyleri Google akademi den araştırırım. Sosyal medya da İlber Ortaylı gibi tarihçilerin anlattıklarının doğruluğunu kabul ederim.

K2: Kesinlikle hayır. Ancak belgelerle öğrenilir.

K3: Hayır. Herkes kendi siyasi görüşüne uygun tarih paylaşımı yapıyor

Tablo 4.

Katılımcıların “Tarihi olayların toplumlar üzerinde birlik ve beraberliği sağladığını düşünüyor musunuz?” sorusuna verdiği cevaplar

	Kodlar	K1	K2	K3	Toplam Kod
1	Kesinlik	X		X	2

2	Millet	X		1
3	Savaş		X	1
4	Ülkü	X		1
5	Ayrım Noktası		X	1
6	Birlik		X	1
7	İlişki		X	1
		3	2	3
				8

Tablo 4'e bakıldığında katılımcıların "Tarihi olayların toplumların birlik ve beraberliğine etkisine" ait kodlar görülmektedir. Tabloda toplam 7 kod üretilmiş ve bu kodlar 8 kez kullanılmıştır. Kesinlik kodu 2 kez kullanılmışken diğer kodlar birer kez kullanılmıştır. Tablo dikey olarak incelendiğinde K1 3, K2 2 ve K3 3 kod üretmiştir.

K1: Kesinlikle milleti bir arada tutan en önemli şeyler dil, tarih, kültür ve ülkü birliğidir.

K2: Bazen bir arada birliği oluştururken bazen de ayrım noktasında olabilirler.

K3: Kesinlikle sağlar. Kore savaşına asker gönderdiğimiz için ilişkiler iyi yönde değişmiştir

Tablo 5.

Katılımcıların "Gençlerin kendi toplumlarının tarihine sahip çıktığını düşünüyor musunuz?" sorusuna verdiği cevaplar.

658

	Kodlar	K1	K2	K3	Toplam Kod
1	Genç	X		X	2
2	Tarih	X	X	X	3
3	Kuşak	X			1
4	Bilim	X			1
5	Ortak Tarih Anlayışı			X	1
6	Ders	X			1
7	Ulaşma	X			1
		6	1	3	10

Tablo 5'de katılımcıların "Gençlerin kendi toplumlarının tarihine sahip çıktığını düşünüyor musunuz?" sorusuna verdiği cevaplara ait kodlar bulunmaktadır. Üretilen kod sayısının kullanılan kod sayısına oranı 7'ye 10'dur. Tarih kodu 3, Genç, kodu iki kez kullanılmışken kalan kodlar ise birer kez kullanılmıştır.

Tablo dikey olarak incelendiğinde K1 6, K2 1 ve K3 3 kod üretmiştir.

K1: Gençlerin tarihe ilgisinden memnunum. Bizim kuşağa nazaran bilgiye ulaşma ve kullanmada daha maharetliler. Tarih bilim programlarının izlenmesi tarihle ilgili podcastler

hazırlanması gençlerin bu mirasla ilgilendiklerini gösteriyor. Derslerimde de öğrencilerin sorduğu soruların tarihe sahip çıkmalarının bir işareti olduğunu düşünüyorum.

K2: *Bence hem evet hem hayır. Tarihin yanlış aktarımı onların yanlış yönlendirilmesine sebep olabilir.*

K3: *Gençler tarihine sahip çıkar ama ortak bir tarih anlayışı gelişirse...*

Tablo 6.

Katılımcıların “Tarihteki ve günümüzdeki savaşların toplumları nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?” sorusuna verdiği cevaplar.

Kodlar	K1	K2	K3	Toplam Kod
1 Olumsuz	X	X		2
2 Savaş	X	X	X	3
3 Etki	X	X	X	3
4 Ölüm	X			1
5 Teknoloji	X			1
6 İnsan	X	X		2
7 Siyasi			X	1
8 Ekonomik			X	1
	6	4	4	14

659

Tablo 6’te katılımcıların “Tarihteki ve günümüzdeki savaşların toplumları nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?” sorusuna verdiği cevaplara ait kodlar gösterilmektedir.

Toplam oluşturulan kod sayısı 8 ve toplam kullanılan kod sayısı 14’tür. Savaş ve Etki kodları 3 kez ve Olumsuz kodu 2 kez kullanılmıştır. Geriye kalan kodlar birer kez kullanılmıştır.

Tablo dikey olarak incelendiğinde K1 6, K2 4 ve K3 4 kod üretmiştir.

K1: *Olumlu ve olumsuz etkileri var. Olumsuz etkileri insanların ölmesi, bulaşıcı hastalıkların yayılması ama eski dönemlerde kesiflerin, buluşların yayılmasının bir yolu da savaşlardı. Bu da olumlu tarafı olabilir. Fakat şu anda gelişen teknoloji sebebiyle savaşlar insanlığın çok büyük zarara uğramasına sebep olmaktadır. Bu yüzden Atatürk un dediği gibi Yurtta Barış Dünya da Barış en güzel politikadır.*

K2: *Günümüzde her alanda savaş olumsuz etkiler. Bunun hiçbir dayanak gerekçesi olamaz. İnsan hayatı önemlidir.*

K3: *İki ülke arasındaki siyasi ve ekonomik ilişkileri inceler. Kurtuluş savaşının Türk-Yunan ilişkisini etkilemesi gibi*

Tablo 7.

Katılımcıların “Asimile olan kültürler hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna verdiği cevaplar.

	Kodlar	K1	K2	K3	Toplam Kod
1	Asimile	X			1
2	Kültür	X			1
3	İnsanlık	X			1
4	Ortak Miras	X			1
5	Yok Olmak	X	X		2
6	Milli Kimlik			X	1
7	Hayat Tarzı			X	1
8	Zarar	X			1
		6	1	2	9

Tablo 7’de katılımcıların “Asimile olan kültürler hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna verdiği cevaplara ait kodlar bulunmaktadır. Yok Olmak kodu 2 kez kullanılırken geriye kalan kodlar birer kez kullanılmıştır.

Tablo dikey olarak incelendiğinde K1 6, K2 1 ve K3 2 kod üretmiştir.

660

K1: Asimile olan kültürler için üzgünüm. Çünkü onların yok olması insanlığın ortak mirasının zarar görmesi anlamına gelmektedir

K2: Yok olurlar.

K3: Milli kimliğini yitirmiş, başka uygarlıkların hayat tarzını benimsemektir

Tablo 8.

Katılımcıların “Tarih ve modernizm ilişkisi ile ilgili neler düşünüyorsunuz?” sorusuna verdiği cevaplar.

	Kodlar	K1	K2	K3	Toplam Kod Kullanımı
1	Konu	X			1
2	Bilgi	X		X	2
3	Aktarım		X		1
4	Farklılaşmak		X		1
5	Tarih			X	1
6	Siyasi			X	1

7	Bilimsel	X	1
8	Ülke	X	1
9	Modernizm	X	1
10	Toplum	X	1
		2	2
		7	11

Tablo 8’de katılımcıların “Tarih ve modernizm ilişkisi ile ilgili neler düşünüyorsunuz?” sorusuna verdiği cevaplara ait kodlar verilmektedir. Üretilen kod sayısının 10 olması ile birlikte toplam kullanılan kod sayısının 11 olduğu görülmektedir.

Tablo dikey olarak incelendiğinde K1 2, K2 2 ve K3 7 kod üretmiştir.

K1: Bu konu hakkında bilgi sahibi değilim.

K2: Aktarım olarak farklılaşmasıdır.

K3: Tarihi bilgiler siyasi yorumlanmaktan çok bilimsel olarak modernize edilirse hem ülkeler arası ilişkiler düzelir hem de toplumda çatışma azalır

Tartışma ve Sonuç

Tablo 2’de Tarih, Etki, Milli ve Olumlu kodlarının çok kullanılması katılımcıların tarihin modern topluma olumlu yönde etki ettiği şeklinde bir düşünceye sahip olduklarını gösterir. Evet, Kültür ve Bilinç kodlarının kullanılması da o toplumun kültüründe milli tarih bilinci olduğu yönünde bir yaklaşım olabilir. (Hasdemir, Elban 2023)’e göre Millî kimlik oluşturmada tarih bilinci ile tarih eğitim arasında büyük bir ilişki ortaya konmaktadır.

Tablo 3’te (Vardarlıer, Öztürk 2020)’e göre günümüzde Instagram, Twitter, Facebook benzeri sosyal medya platformları insanların ayrılmaz taraflarından birine dönüşmüştür. Bu yüzyılın ilk senelerinden beri sosyal medyanın insanlara sunulması, insanlara kendi materyallerini yükleme, farklı kişilerin oluşturduğu içerikleri cevaplama, etiketleme ya da paylaşma şansı vermektedir. Tarih ve Hayır kodlarının en yüksek sayıda kullanılması ise katılımcıların Vardarlıer ve Öztürk (2020) gibi düşünmediklerini, sosyal medya ile tarih aktarımının gerçek bir şekilde olmadığı, üzerinde oynanmış olabilir düşüncesi katılımcılarda yaygındır. Araştırmak, Eğitim ve Sosyal Medya kodlarının da kullanılmış olması bazı katılımcıların da Sosyal Medyayı eğitim amaçlı olarak kullanılabileceği yönünde olabilir.

Tablo 4’te Kesinlik kodunun en çok kullanılmış olması, katılımcıların kafalarındaki düşüncede kesin olduklarını ve tereddütte olmadıklarını göstergesidir. Ayrıca Birlik ve İlişki kodlarının da kullanılmış olması bu soruyu katılımcılar tarafından olumlu yönde cevaplanmış şeklinde düşünülebilir. Millet, Ayrım Noktası ve Savaş kodlarının katılımcılar tarafından kullanılmış olması milletlerde bir konuda anlaşmazlık olduğunda ve birbirlerinden ayrıldıklarında çoğunlukla iç savaşların çıkabileceği şeklinde olabilir.

Tablo 5’te katılımcıların Genç ve Tarih kodlarının çok kullanılması ve Ortak Tarih Anlayışının kullanılması gençlerin kendi toplumlarının tarihleri hakkında ortak bir tarih anlayışı ile birlikte sahip çıktığı göstergesindedir. Ayrıca Kuşak, Bilim ve Ders kodlarının da kullanılması tarih ve bilim ilişkisinin ileriki kuşaklarda derslerde gençlere anlatılabilip bu ortak mirasa (milli tarih) başka konularla da sahip çıkabilecekleri gibi olabilir. Karatay’a (2011) göre şimdiki devletlerin gelecek yıllarda varlıklarını sürdürebilme fırsatları; sadece evrensel ve toplumsal kültür

değerlerini genç nesillere aktarılmasına bağlıdır. Bu aktarım sonucunda gençlerin tarih bilincine sahip çıkmaları gerekmektedir.

Tablo 6’da Savaş, Etki, Olumsuz ve İnsan kodlarının çok kullanılması katılımcıların düşüncelerinin savaşların insan hayatı üzerinde olumsuz bir etki bıraktığı yönündedir. Ölüm, Teknoloji, Siyasi ve Ekonomik kodlarının da katılımcıların açıklamalarında yer vermesi ileriki zamanlarda teknolojinin daha da gelişmesi ile beraber ölümlerin artacağı, siyasi ve ekonomik olarak büyük problemlerin oluşabileceği yönünde olabilir. Snoubar ve Karataş’e (2017) göre savaş, insan kaynaklarını ortadan kaldıran üstelik neden olduğu sıkıntılar sebebi ile sosyal hizmet ihtiyacını yüksek ölçüde arttıran bir olgudur.

Tablo 7’de Yok Olmak kodu en çok kullanılan kod halindedir. Katılımcıların bu kodu en çok kullanması asimile olan kültürlerin milli benliğini yitireceği ve yok olacağı şeklinde olabilir. Karakaya’a (2020) göre Asimilasyon, nesiller boyunca ilerlemekte ve her nesil göç ettiği toplumun farklı kültürel kavramlarını benimseyerek göç yapılan taraf ile benzeşme süreci içerisine girmektir. Kültür, İnsanlık, Ortak Miras ve Zarar kodlarının bir arada olması ise asimilasyon yaşamış devletlerin kültürünün olamayacağı ve bununda insanlığın ortak mirasına zarar verebileceği şeklinde olabilir.

Tablo 8’de sadece tek bir kodun iki kez kullanılması (Bilgi) katılımcıların bu soru hakkında birden çok düşüncesi olduğu şeklinde olabilir. Konu, Aktarım, Tarih, Toplum, Farklılaşmak ve Modernizm kodlarının bu soruda yer alması modernizm ilerleyişi ile birlikte tarihin konu olarak toplumlara aktarımının farklılaşabileceği gibi bir varsayımda bulunabiliriz. Ayrıca Siyasi, Bilimsel ve Ülke kodlarının da kullanılması ülkelerin modernizm içerisine giriş yaptığı zaman ülkedeki siyasi görüşlerin daha çok veya daha az bilimsellik kazanabileceği şeklinde olabilir. Olgun’a (2024) göre sanatta modernizm olgusu ile alakalı varsayımlar, batının estetik normlarını anlama ve ortaya koyma uğraşlarını içerir. Bir nevi sanatın bazı dallarında batıdan buraya gelen küçük asimilasyonlarda denilebilir.

Öneriler

- Tarihi olaylar gerçeğe uygun, bilimsel ve açık bir şekilde aktarılmalıdır.
- Sosyal Medya’da paylaşılan tarihi verilerin gerçekliği farklı kaynaklardan da mutlaka araştırılmalıdır.
- Tarihi, olayların toplumlarda birlik ve beraberliği sağlaması için global alanda tarih kitapları içerisinde savaşlar, soykırımların yanında, dayanışma ve yardımlaşmanın da yaşandığı olayların yazılması sağlanmalıdır.
- Gençlerin kendi tarihine sahip çıkabilmeleri için öncelikle kültürlerini, tarihinin ne olduğunun iyi bir şekilde anlamaları gerekir. Bu nedenle gençlerin kendi tarihlerini iyi bir şekilde öğrenebilmesi için eğitim kurumlarında verilebilecek ders içerikleri de önem taşımaktadır.
- Asimile olan kültürlerin herhangi bir milli kimliği olmadığı için o toplumun içerisinde olduğu bütün olaylar topluluğundan bir milli kimlik yaratılabilir ve bu milli kimlik tarih kitaplarında bu şekilde anlatılabilir, bu bakımdan milli kimlik bilinci çok büyük önem taşımaktadır.
- Modernizm hareketine katılırken milli tarih bilincinin ortadan kalkmaması veya bu geçiş sürecinde o toplumun tarihini yansıtan soyut ve somut örneklerin yok olmaması veya unutulmaması için modernizm ile tarih kavramlarının birbiri ile uyumluca hareket etmesi gerekir.

Kaynakça

- AF Snoubat, Y., & Karataş, K. (2017). Bir Sakatlık Nedeni Olarak Savaş, Çatışmalar Ve Engelliçocukların Hakları: Filistin Örneği. *Ufkun Ötesi Bilim Dergisi*, 1415(1).
- Demirgöl, F. (2018). Çadırdan saraya Türk mutfağı. *Uluslararası Türk dünyası turizm araştırmaları dergisi*, 3(1), 105-125.
- Erdem, C. ve Eğmir, E. (2020). Demokrasi ve eğitim: Kavramsal bir inceleme. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 22(TBMM'nin 100. Yılı ve Millî İrade Özel Sayısı), 159-171.
- Eroğlu, M. (2020). Etnik kimlik, savaş ve göç olgularının çocuklar ve ergenler üzerindeki psikolojik etkileri. *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 4(1), 94-105.
- Hasdemir, İ., & Elban, M. (2023). Tarih Bilinci, Kimlik ve Tarih Eğitimi. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 107-124.
- <https://sozluk.gov.tr/> erişim tarihi: 31.05.2024
- Karakaya, H. (2020). Türkiye'de Göç Ve Etkileri. Fırat Üniversitesi Uluslararası İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi, 4(2), 93-130.
- Karatay, H. (2011). Karakter eğitiminde edebi eserlerin kullanımı. *Turkish Studies (Elektronik)*.
- Kurt, M. ve Duran, E. (2019). 2023 Eğitim Vizyonuna ilişkin öğretmen görüşleri. *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi (IJONASS)*, 3(1), 90-106.
- Merriam, S. B. (2013). Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber (3. Baskıdan Çeviri, Çeviri Editörü: S. Turan). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Olgun, Ç. (2024). 1930'lu yıllarda Türk resim sanatında Modernizm algısı. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 14(1), 255-264.
- Özlem, D. (2001). *Tarih felsefesi*. Notos Kitap Yayıncılık Eğitim Danışmanlık ve Sanal Hizmetler Tic. Ltd. Şti.
- Subaşı, M., & Okumuş, K. (2017). Bir Araştırma Yöntemi Olarak Durum Çalışması. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21(2), 419-426.
- Şahin, M. (2019). Kültür değişimleri ve eğitim. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 458-466.
- The Economist
http://www.eiu.com/public/thankyou_download.aspx?activity=download&campaignid=democracyindex2019 (Erişim Tarihi: 07.08.2020)
- Vardarlıer, P., & Öztürk, C. (2020). Sağlık iletişimde sosyal medya kullanımının rolü. *Sosyolojik Düşün*, 5(1), 1-18.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (8.baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık